ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr. A42-01781-22/42
ECLI:LV:ADRJRTN:2022:1028.A420178122.2.S

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2022.gada 28.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Māris Šļakota,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par Ministru kabineta 2021.gada 9.oktobra rīkojuma Nr.720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 5.2. un 5.3.apakšpunkta atzīšanu par prettiesisku, kā arī mantisko zaudējumu 1500 *euro* atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ministru kabinets 2021.gada 9.oktobrī izdeva rīkojumu Nr.720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" (turpmāk – Rīkojums), kura 5.2.apakšpunktā noteikts, ka ārkārtējās situācijas laikā, ja darba devējs ir informējis darbinieku, ka darba pienākumu veikšanai nepieciešams vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, darbinieka pienākums ir uzsākt vakcināciju ne vēlāk kā 10 dienu laikā no minētās informācijas saņemšanas un to pabeigt ne vēlāk kā septiņas dienas pēc vakcīnas lietošanas instrukcijā norādītā īsākā termiņa. Ja vakcināciju darbinieks nav uzsācis vai pabeidzis noteiktajā termiņā (līdz 2021.gada 15.novembrim), darba devējs darbinieku atstādina no darba vai amata pienākumu pildīšanas. Savukārt Rīkojuma 5.3.apakšpunktā noteikts, ka valsts un pašvaldību institūciju (tai skaitā kapitālsabiedrību) darbinieki un amatpersonas no 2021.gada 15.novembra savus darba pienākumus var veikt tikai tad, ja viņiem ir Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts.

Ar AS "/nosaukums/" 2021.gada 14.decembra rīkojumu Nr.374-PN pieteicēja /pers. D/ ir atstādināta no darba pienākumu pildīšanas bez darba samaksas saglabāšanas no 2021.gada 14.decembra līdz sadarbspējīga sertifikāta uzrādīšanai, bet ne vēlāk kā līdz 2022.gada 13.martam. Atstādināšana pamatota cita starp ar Rīkojuma 5.2.apakšpunktu.

[2] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunkta atzīšanu par prettiesisku, kā arī mantisko zaudējumu 1500 *euro* atlīdzināšanu. Pieteikumā norādīja turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunkts (turpmāk abi kopā arī – aizliegums) tika pieņemts kā politisks lēmums, nepamatotā steigā un bez iepriekšējas apspriešanas atbilstoši Ministru kabineta normatīvo aktu aprites kārtībai. Aizliegumam trūkst pamatojuma, kā arī netika izvērtēti tā lietderības apsvērumi, samērīgums un ietekme uz cilvēktiesībām, finanšu jomu un tautsaimniecību.

[2.2] Lemjot par ierobežojumu atcelšanu ar 2022. gada 1.martu un 1.aprīli, tai skaitā arī par aizlieguma atcelšanu, Ministru kabinets faktiski apliecina, ka sabiedrības apdraudējums nav tik būtisks. Līdz ar to aizliegums ir atzīstams par prettiesisku un nesamērīgu.

[2.3] Aizliegums ierobežo pieteicējai Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 107.pantā paredzētās cilvēktiesības – tiesības saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāka par valsts noteikto minimumu, kā arī tiesības uz iknedēļas brīvdienām un ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu. Aizliegums tika pieņemts par būtiskiem indivīda pamattiesību ierobežojumiem, neievērojot attiecīgas procesuālās normas. Pamatot aizliegumu tikai ar politisko lēmumu un bez attiecīga izvērtējuma ir pretrunā ar Satversmes tiesas atziņām un samērīguma principu.

[2.4] Ietverot Rīkojumā aizliegumu, Ministru kabinets administratīvajā aktā ir radījis jaunu normatīvo regulējumu, nevis tikai iedzīvinājis spēkā esošus normatīvos aktus. Turklāt, šādi rīkojoties, Ministru kabinets nopietni iejaucies cilvēka pamattiesībās. Tas ir pretrunā ar tiesību literatūrā paustajām atziņām, ka administratīvais akts nedrīkst radīt jaunas tiesību normas, bet gan tikai iedzīvināt Latvijā spēkā esošus normatīvos aktus vai tiesību normas konkrētos apstākļos.

[2.5] Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā ar 2021.gada 4.novembra grozījumiem ir ietverts regulējums ($7.^3$panta pirmā daļa), kas paredz darba devēja pienākumu noteikt darbinieku (amatpersonu) amatus vai kategorijas, uz kurām attiecas normatīvajos aktos noteiktās prasības par vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta nepieciešamību. Turklāt likumprojekta anotācijā uzsvērts, ka sākotnēji darba vai dienesta tiesisko attiecību pusēm būtu nepieciešams savstarpēji rast saudzīgāko risinājumu darba vai dienesta tiesisko attiecību turpināšanai. Rīkojumā esošais aizliegums ir pretrunā ar minēto regulējumu.

[2.6] Vērtējot aizlieguma tiesiskumu, ir svarīgi noteikt indivīda pamattiesību ierobežojumu leģitīmo mērķi. No Rīkojuma izriet, ka aizlieguma mērķis ir panākt cilvēku vakcināciju, tādā veidā apturot straujo Covid-19 infekcijas izplatību un veselības nozares pārslodzi, kā arī un mazinot novēršamo mirstību.

Jāņem vērā, ka atklājas arvien jauni fakti, kas apliecina, ka vakcinācija *per se* neaptur Covid-19 izplatību. Mediķi paši norāda, ka vakcīnu galvenais uzdevums nav novērst inficēšanos, bet pasargāt no smagām saslimšanām un novērst nāves gadījumus. Turklāt leģitīms pamattiesību ierobežojuma mērķis var būt vienīgi Satversmes 116.pantā nostiprināto konstitucionālo vērtību aizsardzība. Satversme par leģitīmu mērķi neatzīst ne veselības sistēmas pārslodzi un valsts funkciju nepārtrauktību, ne vakcinācijas aptveres veicināšanu.

[2.7] Šobrīd publiski pieejamā informācija par vakcīnu efektivitāti liecina par to, ka Rīkojuma leģitīmais mērķis – apturēt Covid-19 izplatību un veselības nozares pārslodzi ar diviem izvēlētajiem līdzekļiem – ierobežojums un vakcīnas – netika sasniegts. Publiski pieejamā informācija, kā arī Latvijas statistikas dati par inficēšanos ar SARS-Cov-2 vīrusa Omikron variantu tiešā veidā pierāda, ka vakcinācija nepasargā no inficēšanās un nesamazina Covid-19 izplatību. Līdz ar to aizliegums kā izvēlētais līdzeklis mērķa sasniegšanai bija neefektīvs un nepamatots pēc būtības.

[2.8] Aizliegums tika atcelts, pamatojoties uz tiem faktiskajiem apstākļiem, kas bija jāizvērtē pirms ierobežojumu noteikšanas. Ierobežojumi tika pieņemti, kad inficēto skaits bija mazāks nekā tad, kad tika lemts par ierobežojumu mīkstināšanu.

[2.9] Aizliegums nebija vienīgais līdzeklis, kā pasargāt sabiedrību un ierobežot Covid-19 izplatību. Nepamatoti tika liegta iespēja turpināt darba attiecības, kā mazāk ierobežojušo līdzekli izmantojot Covid-19 testēšanu.

[2.10] Aizliegums tika pieņemts, nenodrošinot tiesības uz atbilstošu atlīdzību, nesaglabājot darba vai amata atlīdzību. Faktiski ar aizliegumu tika piešķirtas tiesības sodīt nevakcinētos cilvēkus, atstādinot viņus no darba vai amata pienākumu izpildes bez jebkādām garantijām un kompensācijām.

[2.11] Pieteicējai ar aizliegumu rādītos zaudējumus 1500 *euro* apmērā veido trīs nesaņemtās mēnešalgas.

[3] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Ministru kabinets neatzina pieteikumu, norādot turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Būtiski pasliktinoties epidemioloģiskās drošības situācijai, par ko liecināja arī publiski pieejamie dati un to analīze, Ministru kabinetam bija nepieciešami ārkārtas lēmumi. Ievērojot Rīkojuma anotācijā norādīto Covid-19 straujo izplatības prognozi, Rīkojuma pamatmērķis bija veicināt izplatības apturēšanu un personu vakcināciju. Viens no uzdevumiem pamatmērķa sasniegšanai bija veicināt Covid-19 izplatības apturēšanu pret infekciju nepasargāto (nevakcinēto) personu starpā. Ar Rīkojumu ieviesti pasākumi, lai veicinātu nepasargāto personu pārliecību par nepieciešamību vakcinēties.

Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunktā ietvertās prasības bija nepieciešamas, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi – sabiedrības epidemioloģiskās drošības aizsardzību, kas saistās ar vakcinācijas aptveres palielināšanu, veselības aprūpes pārslodzes samazināšanu un infekcijas izplatības ierobežošanu.

[3.2] Vērtējot apstrīdētās normas atbilstību Satversmei, īpaši jāņem vērā piesardzības princips, kas demokrātiskā tiesiskā valstī nozīmē to, ka nav jāgaida līdz brīdim, kad reāls kaitējums jau ir faktiski nodarīts. Pietiek ar pamatotām aizdomām par šāda kaitējuma iespējamību, lai valsts jau laikus veiktu efektīvus un samērīgus pasākumus nolūkā nepieļaut kaitējuma iestāšanos. Ja pastāv būtisks un nopietns risks, kuram pakļauta personu veselība un labklājība, tad valstij ir pienākums veikt saprātīgus un piemērotus pasākumus, lai aizsargātu personu pamattiesības jau tad, kad negatīvās sekas vēl nav radušās. Situācijā, kura ir unikāla un neskaidra, likumdevējam ir tiesības pieņemt lēmumus, kas, pirmkārt, ir balstīti uz saprātīgu pieņēmumu, un, otrkārt, ir vērsti uz pamattiesību aizsardzību. Tādēļ gadījumos, kad likumdevējs uzskata, ka konkrētu mērķu sasniegšanai ir nepieciešama maksimāli ātra rīcība, citādi tiktu nodarīts kaitējums sabiedrības interesēm, tam nav nepieciešams veikt tādus pētījumus par attiecīgā kaitējuma draudiem, kas būtiski aizkavētu lēmuma pieņemšanu un tā efektivitāti (sk. *Satversmes tiesas 2020.gada 11.decembra spriedumu lietā Nr.2020-26-0106*).

No Satversmes un Latvijai saistošiem starptautiskiem tiesību aktiem valstij izriet pienākums pandēmijas laikā aktīvi rīkoties apdraudējuma novēršanai. Konkrētajā gadījumā ierobežojumi bija leģitīmi un nepieciešami kopējo sabiedrības interešu aizsardzībai, lai maksimāli samazinātu vīrusa Covid-19 iespējamo pārnesi.

[3.3] No Satversmes tiesas judikatūras secināms, ka Satversmes 111.panta izpildei paredzētie ierobežojumi vai prasības, kas epidemioloģijas zinātnē atzītas par efektīvām sabiedrības veselības aizsargāšanai pandēmijā, nevar tikt nostādītas zemāk par atsevišķu sabiedrības locekļu interesēm. Kā uzsvērusi Satversmes tiesa, Satversmes 111.panta garantijas nozīmē valsts pienākumu aizsargāt vienu personu grupu no citas personu grupas darbību rezultātā radītas kaitīgas ietekmes uz veselību (sk. *Satversmes tiesas 2022.gada 10.marta sprieduma lietā Nr.2021-24-03 25.1.punktu*).

[3.4] Vakcinācija kā priekšnoteikums darba vai amata (dienesta) pienākumu veikšanai skatāma kopsakarā ar tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesībām uz domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību, kā arī tiesībām brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai.

Saskaņā ar Satversmes 96.pantā paredzētajām tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību personai ir tiesības lemt par savu ķermeni, pieņemt lēmumus, kas skar personas dzīvi un plašas iespējas to vadīt un veidot pēc saviem ieskatiem. Taču privātās dzīves aizsardzības aspektā akcents tiek likts uz to, ka tā ir pašas personas privātā dzīve, kas tiešā veidā nav saistāma ar citām personām, ja vien nerada tiešu un nepārprotamu kaitējumu kādam citam. Saskaņā ar Satversmes 116.pantu Satversmes 96.pantā noteiktās tiesības var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka indivīda un sabiedrības veselība ir vērtība, kurai ir neapšaubāma loma sabiedrības labklājības nodrošināšanā (sk. *Satversmes tiesas 2020.gada 11.decembra sprieduma lietā Nr. 2020-26-0106 17.punktu*). Attiecīgi valsts pienākumi Covid-19 infekcijas izplatības mazināšanā ir cieši saistīti arī ar visas sabiedrības labklājību un drošību. Sabiedrības pēc iespējas ātrāka atgriešanās normālos apstākļos, kuros Covid–19 infekcijas radītais apdraudējums un tam sekojošie ierobežojumi būs novērsti vai ievērojami samazināti, ir nepieciešama ne tikai sabiedrības veselības aizsardzībai, bet arī valsts ekonomiskai atlabšanai un normalizācijai, kas savukārt nodrošina arī citu tiesību aizsardzību un īstenošanu ilgtermiņā.

[3.5] Satversmes 106.panta pirmais teikums tieši negarantē tiesības uz darbu, bet gan tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu, tostarp arī tiesības saglabāt esošo nodarbošanos un darbavietu. Satversmes 106.panta pirmajā teikumā nostiprinātās pamattiesības aizsargā personu pret visām valsts darbībām, kas ierobežo personas brīvību izvēlēties nodarbošanos. Likumdevējam ir rīcības brīvība izvirzīt prasības attiecībā uz konkrētu profesionālo darbību, ciktāl tas nepieciešams sabiedrības interesēs.

[3.6] Vakcinācijas pienākums bija vērsts uz to, lai apturētu vai ierobežotu infekcijas izplatīšanos sabiedrībā, tādējādi radot priekšnoteikumu personu brīvas pārvietošanās atsākšanas iespējām, kā arī dažādu sabiedrībai būtisku pakalpojumu pieejamībai un kvalitātei, it īpaši veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātei. Savukārt valsts spēja ikvienam nodrošināt Satversmes 111.pantā ietvertās personas pamattiesības ir tieši atkarīga no veselības aprūpes sistēmas spējas sniegt nepieciešamo medicīnisko palīdzību personai, kurai radušies veselības traucējumi. Tā kā veselības aprūpes sistēmas resursi ir ierobežoti, pēkšņs un straujš pacientu skaita pieaugums var apgrūtināt veselības aprūpes sistēmas darbību vai pat vispār apdraudēt veselības aprūpes sistēmas funkcionēšanu. Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunkts bija vērsts uz inficēšanās risku mazināšanu, kā arī uz to, lai izvairītos un nepieļautu draudus, ka visa veselības aprūpes jauda tiktu novirzīta ar Covid-19 saslimušo pacientu ārstēšanai un citu saslimšanu ārstēšana nebūtu pieejama.

[3.7] Rīkojuma izdošanas laikā dati par saslimstību ar SARS-CoV-2 infekciju liecināja, ka augstāka vakcinācijas aptvere novērsīs tādu infekcijas izplatību, kas radītu slimnīcu izsīkumu un tam sekojošu apdraudējumu sabiedrības veselībai. Šie apstākļi pamatoja izšķiršanos par labu prasībai par vakcinācijas nepieciešamību, lai veiktu noteikta veida darba pienākumus (galvenokārt tad, ja darbs saistīts ar cilvēkiem, klientiem, izglītojamiem, aprūpējamiem utt.) un lai droši saņemtu noteiktus pakalpojumus. Lai arī SARS-Cov-2 vīrusa izplatības rādītāji un vīrusa mutācijas laikā no Rīkojuma izdošanas brīža līdz tā spēka zaudēšanas brīdim atšķiras, vakcinācija ļāva novērst straujo Rīkojuma izdošanas brīdī dominējušā SARS-Cov-2 vīrusa Delta varianta izplatību un mazināt risku veselības sektoram 2022.gada sākumā, kad valstī bija izplatīts gan SARS CoV-2 vīrusa Delta variants ar smagāku slimības gaitu, gan Omikron variants ar ļoti straujo izplatību, kas gandrīz pilnībā dominē šobrīd. Pateicoties Rīkojumā noteiktajiem pasākumiem, pēdējais Covid-19 vilnis savu maksimumu Latvijā sasniedza 2–3 nedēļas vēlāk nekā citās ES valstīs, tai skaitā Igaunijā un Lietuvā, tādējādi veselības sektoram bija iespēja pietiekami sagatavoties jaunajai krīzei.

Vakcinācija ievērojami (3,2 reizes) samazina šī brīža Omikron dominējoša varianta nāves risku un 2,3 reizes – hospitalizācijas risku.

2022.gada 8.nedēļā (pēdējā nedēļā, kad Rīkojums bija spēkā), salīdzinot saslimstības intensitāti uz 100 000 iedzīvotajiem vakcinēto un nevakcinēto personu vidū, relatīvais risks saslimt personām, kurām bija veikta tikai primārā vakcinācija, bija 1,1 reizi mazāks nekā nevakcinētām personām. Savukārt personām, kurām bija veikta balstvakcinācija, – 2 reizes mazāks. Savukārt, salīdzinot Covid-19 pacientu skaitu stacionārā vakcinēto (tai skaitā arī ar balstvakcīnu) un nevakcinēto/daļēji vakcinēto cilvēku vidū, var secināt, ka relatīvais risks saslimt ar smagu vai vidēju smagu Covid-19 formu, kuras dēļ cilvēks nonāk slimnīcā, cilvēkiem, kam ir veikta primārā vakcinācija, 2022.gada 8.nedēļā bija 2,1 reizi zemāks nekā nevakcinētiem cilvēkiem, bet cilvēkiem, kam ir veikta arī balstvakcinācija, – 4,5 reizes zemāks.

Relatīvais risks nomirt Covid-19 izraisītu veselības problēmu dēļ cilvēkiem, kas pabeiguši primāro vakcināciju, 2022.gada 8.nedēļā bija 3,6 reizes zemāks nekā cilvēkiem, kas nebija pilnībā vakcinēti. Savukārt cilvēkiem, kuriem ir veikta arī balstvakcinācija, relatīvais risks nomirt Covid-19 izraisītu veselības problēmu dēļ bija 12,8.

Neviena vakcīna nenodrošina 100% garantētu aizsardzību. Taču tā būtiski samazina saslimšanas un attiecīgi slimības tālākas izplatīšanās iespēju. SARS-CoV-2 vīrusa Omikron variantā vakcinācija saglabā nāves un smagas slimības gaitas mazināšanas nozīmi, īpaši augsta riska populācijās.

Ir atrodami pētījumi, kas liecina par mākslīgās imunitātes pārākumu.

[3.8] Kopējais vispārējais sabiedrības veselības un veselības aprūpes princips ir novērst saslimšanu un ka ikviena slimības primārā profilakse, tai skaitā vakcinācija, ir efektīvāka nekā slimības ārstēšana un cīņa ar slimības izraisītām sekām, ir fiziskas un psihiskas ciešanas mazinošāka, darba spēju saglabājoša, lētāka. Vakcinācija pret Covid-19, kas ir ilgtermiņa, vienkārša un droša procedūra, ir daudz efektīvāka un lētāka nekā testēšana, kas fiksē situāciju tikai testējamā parauga paņemšanas brīdi.

[3.9] Apstrīdētais regulējums neatceļ Ministru kabineta 2021.gada 28.septembra noteikumu Nr.662 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" (turpmāk – noteikumi Nr.662) 219.punktu, kas paredz iespēju atlikt vakcināciju, ja personai ir objektīvs ar veselību saistīts iemesls.

[3.10] Pienākumu vakcinēties pret Covid-19 vīrusa Delta varianta izplatības laikā noteica personu darba raksturs, piemēram, saskarsme ar citiem cilvēkiem, kas ir slimības izplatību veicinoši apstākļi. Pašreiz pienākums vakcinēties pret Covid-19 attiecas tikai uz tiem darba veidiem, kuros darbinieku darba pienākumi saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai, un viņi ir iesaistīti šādu darbu veikšanā, t.i., attiecas uz tikai personām, kuras sniedz veselības aprūpes pakalpojumus, nonākot tiešā kontaktā ar pacientu, kā arī uz Ieslodzījuma vietu pārvaldes darbiniekiem (amatpersonām) un par samaksu nodarbinātiem ieslodzītajiem.

[3.11] Tā kā Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunkts attiecībā uz pieteicēju nav prettiesisks, nav konstatējams zaudējumu rašanās pamats.

Motīvu daļa

[4] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[5] Pieteicēja norāda, ka Rīkojums tika pieņemts kā politisks lēmums, kā arī Ministru kabinets administratīvajā aktā ir radījis jaunu normatīvo regulējumu, nevis tikai iedzīvinājis spēkā esošus normatīvos aktus. Faktiski pieteicēja apstrīd Ministru kabineta pilnvarojumu regulēt apstrīdētos ierobežojumus un Rīkojuma izdošanas tiesisko pamatu.

Rīkojums izdots, pamatojoties uz Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkta "e" apakšpunktu, likuma "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" 4.pantu, 5.panta pirmo daļu, 6.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu, 7.panta 1.punktu un 8.pantu, Epidemioloģiskās drošības likuma 3.panta otro daļu.

Likuma "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" 4.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais režīms, kura laikā Ministru kabinetam ir tiesības likumā noteiktajā kārtībā un apjomā ierobežot valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju, fizisko personu un juridisko personu tiesības un brīvības, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus. Šā panta otrajā daļā noteikts, ka ārkārtējo situāciju var izsludināt tāda valsts apdraudējuma gadījumā, kas saistīts ar katastrofu, tās draudiem vai kritiskās infrastruktūras apdraudējumu, ja būtiski apdraudēta valsts vai cilvēku veselība un dzīvība.

Tālāk likuma 5. un 6.pantā norādīts, kādā kārtībā ir izsludināma ārkārtējā situācija. Saskaņā ar minētā likuma 5.panta pirmo daļu ārkārtējo situāciju izsludina Ministru kabinets.

Likuma "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" 8.panta otrajā daļā ir noteikts, ka izsludinot ārkārtējo situāciju, Ministru kabinetam papildus šā panta pirmajā daļā minētajām tiesībām ir tiesības noteikt konkrētajā ārkārtējā situācijā nepieciešamus pasākumus, kas valsts apdraudējuma un tā seku novēršanai vai pārvarēšanai paredzēti likumos, kā arī valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju kompetenci valsts apdraudējuma novēršanā vai pārvarēšanā. Tādējādi ar minēto tiesību normu Ministru kabinetam ir noteiktas tiesības noteikt tādus nepieciešamus pasākumus, kas ir vajadzīgi konkrētās ārkārtējās situācijas laikā.

Savukārt Epidemioloģiskās drošības likuma 3.panta otrajā daļā ir paredzēts, ka Ministru kabinets nosaka epidemioloģiskās drošības pasākumus atsevišķu infekcijas slimību izplatības ierobežošanai. Atbilstoši šā likuma 3.panta pirmās daļas 3.punktam epidemioloģiskā drošība ietver iedzīvotāju vakcināciju. Arī Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4.panta pirmās daļas 7.punkts paredz tieši Ministru kabineta tiesības noteikt īpašus epidemioloģiskās drošības pasākumus, kurus personām nepieciešams veikt.

Līdz ar to tiesa secina, ka pārsūdzētie Rīkojuma apakšpunkti ir izdoti uz likuma pamata. Gan likums "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli", gan Epidemioloģiskās drošības likums, gan Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums paredz tiesības tieši Ministru kabinetam noteikt konkrētus pasākumus, kādi jāveic ārkārtas situācijas gadījumā infekcijas slimības ierobežošanai. Tādējādi nepamatots ir arī pieteicējas arguments, ka Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunkts nevis iedzīvina normatīvos aktus konkrētos apstākļos, bet rada jaunas tiesību normas.

Papildus minētajam tiesa norāda, ka atbilstoši Epidemioloģiskās drošības likuma 30.panta trešajā daļā noteiktajam, ja sākusies epidēmija vai pandēmija vai pastāv tās draudi, var izsludināt papildu obligāto vakcināciju Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Tādējādi likumā ir arī paredzēts pilnvarojums Ministru kabinetam izsludināt papildu obligāto vakcināciju, ja sākusies epidēmija vai pandēmija.

Tāpat jāņem vērā, ka atbilstoši likuma "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" 10.panta pirmajā daļā noteiktajam Saeimas Prezidijs Ministru kabineta lēmumu par ārkārtējo situāciju vai par tādiem grozījumiem lēmumā par ārkārtējo situāciju, kuri nosaka papildu teritoriālos vai tiesību ierobežojumus, kā arī par izsludinātās ārkārtējās situācijas pagarināšanu, nekavējoties iekļauj Saeimas sēdes darba kārtībā. Saeima 2021.gada 14.oktobra sēdē nolēmusi atbalstīt Ministru kabineta lēmumu izsludināt ārkārtējo situāciju no 2021.gada 11.oktobra līdz 2022.gada 11.janvārim, lai apturētu straujo Covid-19 infekcijas izplatību un veselības nozares pārslodzi un mazinātu novēršamo mirstību, vienlaikus nodrošinot svarīgu valsts funkciju un pakalpojumu nepārtrauktību, atbilstoši Ministru kabineta 2021.gada 9.oktobra rīkojumā Nr.720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" noteiktajam (sk. *https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_lmp.nsf/0/E1ADEA9A00B2EA9BC225876E004601EB?OpenDocument*).

[6] Satversmes tiesa ir norādījusi, ka tiesai jānoskaidro, vai ierobežojuma pamatā ir apstākļi un argumenti, kādēļ tas vajadzīgs, proti, vai

ierobežojums ticis noteikts svarīgu interešu – leģitīma mērķa – labad (*Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr. 2005-19-01 9.punkts*).

Tiesa konstatē, ka Ministru kabinets kā Rīkojuma mērķi ir norādījis nepieciešamību apturēt straujo Covid-19 infekcijas izplatību un veselības nozares pārslodzi un mazināt novēršamo mirstību, vienlaikus nodrošinot svarīgu valsts funkciju un pakalpojumu nepārtrauktību. Minētais liecina par to, ka, izdodot Rīkojumu, Ministru kabinets atzina, ka pastāv ievērojams apdraudējums citu cilvēku nozīmīgām tiesiskām interesēm – tiesībām uz dzīvību (Satversmes 93.pants) un veselības aizsardzību (Satversmes 111.pants).

Līdz ar to tiesa atzīst, ka Ministru kabinets ir identificējis ierobežojuma mērķi – neatliekama sociāla vajadzība aizsargāt citu cilvēku tiesības – sabiedrības epidemioloģiskās drošības aizsardzība, kas saistās ar infekcijas izplatības ierobežošanu, vienlaikus sabiedrības interesēs nodrošinot svarīgu valsts funkciju un pakalpojumu nepārtrauktību.

[7] Pieteicēja norāda, ka sabiedrības apdraudējums nav tik būtisks, proti, apstrīd aizlieguma samērīgumu. Izvērtējot pamattiesību ierobežojuma samērīgumu, tiesai ir jāpārbauda: 1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai jeb vai ar izraudzīto līdzekli var sasniegt leģitīmo mērķi; 2) vai šāda rīcība ir nepieciešama jeb vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu. Ja, izvērtējot tiesību normu, tiek atzīts, ka tā neatbilst kaut vienam no šiem kritērijiem, tā neatbilst arī samērīguma principam (sal. *Satversmes tiesas 2007.gada 16.maija sprieduma lietā Nr.2006–42–01 11.punkts un 2015.gada 21.decembra sprieduma lietā Nr.2015–03–01 25.punkts*).

[8] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmās daļas 2.punktam iestāde lemj par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai.

No apstrīdētā Rīkojuma izdošanas brīdī pieejamā Apvienotās Karalistes Veselības drošības aģentūras 44.nedēļas Covid-19 vakcīnu uzraudzības ziņojuma izriet, ka vairākos pētījumos ir pierādīta vakcīnu efektivitāte, aizsargājot pret infekciju. Neinficētas personas vīrusu nepārnes, tādējādi vakcīnas efektīvi novērš transmisiju. Transmisija tiek samazināta arī tad, ja vakcinēta persona tomēr ir inficējusies, jo ir samazināts vīrusa izplatības ilgums un pakāpe. Divu vakcīnu devu aizsardzība pret simptomātisku Covid-19 Delta varianta infekciju ir 65–70% AstraZeneca AB vakcīnai "Vaxzevria", kā arī 80–95% BioNTech Manufacturing GmbH vakcīnai "Comirnaty" un Moderna Biotech Spain, S.L. vakcīnai "Spikevax". Visu trīs vakcīnu efektivitāte pret hospitalizāciju arī Delta varianta gadījumā ir virs 90%. Tas pats attiecas uz mirstību (sk. *https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1032671/Vaccine_surveillance_report_–_week_44.pdf*). No Amerikas Savienoto Valstu Slimību kontroles un profilakses centra zinātniskā apraksta par Covid-19 vakcīnām un vakcināciju (sk. *https://www.cdc.gov/coronavirus/2019–ncov/science/science–briefs/fully–vaccinated–people.html*), kas pēdējo reizi atjaunots 2021.gada 15.septembrī, izriet, ka Amerikas Savienoto Valstu Covid-19 vakcinācijas programma ir ievērojami samazinājusi slimības slogu Amerikas Savienotajās Valstīs, novēršot smagu slimību pilnībā vakcinētiem cilvēkiem un pārtraucot transmisijas ķēdes. Norādīts, ka vakcīnas samazina vīrusa pārnesi pat Delta varianta gadījumā, jo vakcinētas inficētās personas ir infekciozas īsāku laiku, salīdzinājumā ar nevakcinētiem cilvēkiem, kas ir inficējušies ar Delta variantu. Lai gan ir pētījumi, ka arī vakcinētās personas var nodot vīrusu tālāk (piemēram, *Community transmission and viral load kinetics of the SARS–CoV–2 delta (B.1.617.2) variant in vaccinated and unvaccinated individuals in the UK: a prospective, longitudinal, cohort study//The Lancet Infectious Diseases, 29.10.2021., https://www.thelancet.com/journals/laninf/article/PIIS1473–3099(21)00648–4/fulltext*), šobrīd zinātniskajā literatūrā norādītais kopumā tomēr apliecina, ka vakcinācija samazina infekcijas izplatību, kā arī hospitalizācijas un nāves risku.

Tiesa minētā kontekstā ņem vērā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2021.gada 8.aprīļa sprieduma apvienotajā lietā Nr.47621/13 "Vavrička un citi pret Čehiju" 279.punktā norādīto, ka pienākuma mērķis ir aizsargāt visu sabiedrības locekļu veselību, īpaši to personu, kas ir īpaši neaizsargātas pret noteiktām slimībām un kuru vārdā pārējie iedzīvotāji tiek lūgti uzņemties minimālu risku vakcinācijas formā.

[9] Tiesai iesniegtajā paskaidrojumā Ministru kabinets atsaucās arī uz Slimību profilakses un kontroles centra datiem, kas parāda vakcinācijas (un it īpaši balstvakcinācijas) efektivitāti. Proti, smagas slimības gaitas norises un nāves riska biežums vakcinētām personām ir 2,5 reizes mazāks nekā stacionētiem nevakcinētiem pacientiem. Pacientu hospitalizācijas intensitātes rādītāji, kuriem bija veikta primārā vakcinācija, bija 2,1 reizi zemāki nekā stacionētiem nevakcinētiem pacientiem. Turklāt risks nomirt no Covid-19 izraisītu veselības problēmu dēļ cilvēkiem, kas pabeiguši vakcināciju, 2022.gada 8.nedēļā bija 3,6 reizes zemāks nekā cilvēkiem, kas nebija pilnībā vakcinēti. Savukārt cilvēkiem, kuriem ir veikta balstvakcinācija, relatīvais risks nomirt no Covid-19 izraisītu veselības problēmu dēļ bija 12,8 reizes zemāks. Līdz ar to vakcinācija saglabā nāves un smagas slimības gaitas mazināšanas nozīmi, īpaši augsta riska populācijās. Šī informācija, kuru pieteicēja neapstrīd un kuru apšaubīt tiesai nav pamata, apliecina vakcinēšanās piemērotību Covid-19 infekcijas izplatības samazināšanai.

Tāpat tiesa konstatē, ka tīmekļa vietnē ir pieejams Nacionālā veselības dienesta 2021.gada novembra pētījums par Covid-19 vakcīnu drošumu un efektivitāti ar atsaucēm uz zinātniskiem rakstiem (*https://www.vm.gov.lv/lv/media/8115/download*). Pētījumā nepārprotami ir izdarīti secinājumi par to, ka vakcinācija būtiski samazina Covid-19 saslimšanas risku, vakcinētiem cilvēkiem saslimšanas gadījumā ir mazāka iespēja Covid-19 nodot tālāk, vakcinācija ievērojami samazina ieilguša Covid-19 slimību, ir svarīgi paaugstināt vakcinācijas aptveri, lai mazinātu slimības izplatību, smagu slimības gaitu un mirstību. Minētie dati un pētījumā ietvertie fakti par vakcīnām un to ietekmi uz populāciju nepārprotami liecina, ka vakcinācija ir uzskatāma par efektīvu līdzekli smagas slimības gaitas norises un nāves riska mazināšanai.

Tiesa secina, ka vakcinēšanās bija piemērotākais veids, lai apkarotu Covid-19 vīrusa izplatīšanos, proti, vakcinācija veicina leģitīmā mērķa sasniegšanu, un tā ir atzīstama par piemērotu leģitīmo mērķu sasniegšanai.

[10] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmās daļas 3.punktam iestāde lemj par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses. Atbilstoši juridiskajā literatūrā norādītajam, ja tiek secināts, ka attiecīgo mērķi tikpat efektīvi var sasniegt ar citu – mazāk ierobežojošu vai mazāk resursus patērējošu līdzekli – attiecīgais līdzeklis ir jānomaina (sal. *Briede J., Levits E. Administratīvā procesa likuma 66.panta komentārs. Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 645.lpp.*). Pieteicēja norāda, ka aizliegums nebija vienīgais līdzeklis, kā pasargāt sabiedrību un ierobežot Covid-19 izplatību.

Ievērojot to, ka Rīkojuma 5.3.apakšpunktam bija ilgstoša iedarbība, ir jāņem vērā arī tā spēkā esības laikā esošā situācija. Proti, Rīkojuma spēkā esības laikā plaši sāka izplatīties vīrusa Omikrona variants. Ministru kabineta 2022.gada 6.janvāra ārkārtas sēdē ir uzklausīta informācija par aktuālo epidemioloģiskās drošības situāciju (*https://tapportals.mk.gov.lv/meetings/cabinet_ministers/a2841529-b12a-48ae-9f30-a22940e25af4*). Šajā sēdē, atsaucoties uz zinātnisko literatūru, prezentēts (*https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/386fa4f4-5b04-4bef-83cd-6cd20e78dde0/download*), ka vakcinācijas efektivitāte pret simptomātisku slimību ar Omikrona variantu ir ievērojami zemāka nekā salīdzinājumā ar Delta variantu un strauji samazinās laika gaitā. Tomēr aizsardzība pret hospitalizāciju ir daudz lielāka nekā pret simptomātisku slimību, jo īpaši pēc balstvakcinācijas, kad vakcinācijas efektivitāte pret hospitalizāciju ir tuvu 90 %. Tādējādi, mainoties faktiskajiem apstākļiem, Ministru kabinets ir

pārvērtējis izvēlētā līdzekļa piemērotību leģitīmā mērķa sasniegšanai, vakcināciju joprojām atzīstot par pietiekami efektīvu līdzekli. Savukārt saskaņā ar 2022.gada 17.martā publicētajā Apvienotās Karalistes Veselības drošības aģentūras Covid-19 vakcīnu uzraudzības ziņojumā (11.nedēļa) norādītais liecina, ka pret vīrusa Omikrona variantu pirmos trīs mēnešus vakcīnu divu devu aizsardzība attiecībā uz simptomātisku saslimšanu ir 25–70 %, savukārt pret hospitalizāciju tā ir 65–85 % (*https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1061532/Vaccine_surveillance_report_-_week_11.pdf*). Nozīme ir arī tam, ka Ministru kabineta sēdē, kurā lemts par ārkārtējās situācijas pagarināšanu līdz 2022.gada 28.februārim, prezentētas Omikrona saslimstības un hospitalizācijas prognozes janvārī – februārī (*https://www.youtube.com/watch?v=YT4AhMmlayE&list=PLxxK65h4EFyfkjleZFt6jWxJ6etHK3CgV&index=12* (35:52–50:45)), kas liecināja par būtisku saslimstības un hospitalizācijas pieaugumu. Ministru kabineta noteikumu projekta 22-TA-1 "Grozījumi Ministru kabineta 2021.gada 9.oktobra rīkojumā Nr.720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" sākotnējās ietekmes (*ex-ante*) novērtējuma ziņojumā (anotācijā) (*https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/23705b15-16a8-47cf-a246-f3d8586b2af0*) ir vērsta uzmanība uz vīrusa Omikrona varianta izplatības sākšanos un vakcīnu efektivitātes mazināšanos, vienlaikus secinot, ka zibensveidīgas infekcijas izplatības novēršanai ir jāturpina jau ieviestie epidemioloģiskās drošības pasākumi, un nav pieļaujama to atcelšana. Tādējādi, sākoties Omikrona varianta izplatībai, ir pārvērtēta ne vien izvēlētā līdzekļa piemērotība, bet arī vakcinācijas nepieciešamība kopumā.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka Ministru kabinets, apsverot esošo situāciju un tās attīstības prognozes pēc ārkārtējās situācijas beigām, saskatīja iespēju iepriekš noteiktos ierobežojumus atvieglot. Proti, Ministru kabineta noteikumu projekta 22-TA-436 "Grozījumi Ministru kabineta 2021.gada 28.septembra noteikumos Nr.662 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai"" sākotnējās ietekmes (ex-ante) novērtējuma ziņojumā (anotācija) (*https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/b59bf4f1-5c0a-4af5-be5f-96c101965608*) ir skaidrots, ka attiecībā uz darba pienākumu veikšanu no 1.marta tiek atcelts pienākums veikt darba pienākumus tikai ar derīgu vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, bet, vadoties no Covid-19 izplatības tendencēm un jau iepriekš aprakstītās vakcinācijas efektivitātes, tiek saglabāts nosacījums darba pienākumus klātienē veikt ar derīgu vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu atsevišķās jomās. Tādējādi Ministru kabinets ir ņēmis vērā aktuālo situāciju un zinātnes atziņas, ierobežojumus atvieglojot tiklīdz tas ir bijis iespējams. Savukārt līdz pat brīdim, kad aizliegums zaudēja savu spēku, vakcinācija bija piemērots līdzeklis rīkojuma leģitīmo mērķu sasniegšanai.

[11] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmās daļas 4.punktam iestāde lemj par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un, ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Vērtējot samērīgumu, ir nepieciešams pārbaudīt, vai ir panākts taisnīgs līdzsvars starp sabiedrības gūto labumu kopumā un indivīdam uzliktajiem ierobežojumiem. Citiem vārdiem, ir jāpārliecinās par to, vai nelabvēlīgās sekas, kas personai rodas tās pamattiesību ierobežojuma rezultātā, nav lielākas par labumu, ko no šī ierobežojuma gūst sabiedrība kopumā (sal. *Satversmes tiesas 2020.gada 11.decembra sprieduma lietā Nr.2020-26-0106 22.punkts*). Izvērtējot atbilstību šim samērīguma kritērijam, notiek personas un sabiedrības interešu svēršana. Ievērojot minēto, ir jāizšķiras, kurai no šīm interesēm būtu piešķirama prioritāte.

Izskatāmajā lietā, no vienas puses, ir salīdzināmas pieteicējas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, kas iekļauj tiesības uz pašnoteikšanos lemt par savu ķermeni, un pakārtoti tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu, un, no otras puses, ar Rīkojumu noteiktā pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķu aptvertās tiesības un intereses, proti, sabiedrības drošība un demokrātiskas valsts iekārtas aizsardzība.

Tiesa atzīst, ka pieteicējai uzliktais ierobežojums – pienākums vakcinēties, lai turpinātu darbu, – ir pretnostatāms visas sabiedrības ieguvumam – Covid-19 infekcijas izplatības mazināšanai, veselības aprūpes sistēmas pārslodzes novēršanai un valsts pārvaldes funkciju nepārtrauktības nodrošināšanai. Ar leģitīmo mērķi aizsargātās tiesības un intereses ir būtiskas plašākam personu lokam (t.i., visas sabiedrības interesēs ir mazināt saslimšanu, tajā skaitā smagu saslimšanu, ar Covid-19, mazināt novēršamo mirstību, novērst veselības aprūpes sistēmas pārslodzi, nodrošināt valsts un pašvaldības iestāžu sniegto pakalpojumu nepārtrauktību), savukārt ar Rīkojumu noteiktais pienākums skar šaurāku personu loku. Ir būtiski, ka nekontrolēta Covid-19 izplatība varēja izraisīt veselības nozares pārslodzi un apdraudēt veselības aprūpes un ārstniecības pakalpojumu nepārtrauktību, kas ir svarīga visas sabiedrības labklājībai, jo no pienācīgas veselības aprūpes sistēmas funkcionēšanas ir atkarīga visu iedzīvotāju iespēja saņemt veselības aprūpi un tādējādi īstenot savas tiesības uz veselības aizsardzību ne vien saslimstot ar Covid-19, bet arī citu veselības traucējumu gadījumā.

Tā kā pieteicēja nebija vakcinēta, tad pastāvēja lielāka iespēja gan pieteicējai pašai saslimt un tikt hospitalizētai, gan saslimšanas gadījumā pārnest vīrusu uz citām personām un palielināt hospitalizēto skaitu slimnīcās, tādējādi, iespējams, palielinot saslimstības ķēdi un apgrūtinot iegūt pūļa imunitāti, kā arī sasniegt Rīkojuma mērķi. Nav noliedzams, ka vīrusa nekontrolētas izplatības apstākļos inficējas arī vakcinētie, bet, lielākoties, viņi ir pasargāti no smagas slimības gaitas un Covid-19 izraisītas nāves.

Pieteicēja nav norādījusi uz īpašiem apstākļiem, kuru rezultātā tiktu apdraudēta viņas veselība, nav iesniegusi pierādījumus (medicīnisku dokumentāciju), kas apliecinātu objektīvus ar veselību saistītus iemeslus, lai atliktu vai neveiktu vakcināciju. Lietas materiāli neliecina, ka pieteicēja būtu aktīvi rīkojusies, lai atbilstoši noteikumu Nr.662 219.punktā noteiktajam objektīvu ar veselību saistītu iemeslu dēļ atliktu vakcināciju uz noteiktu laiku, ja viņai bija pamatotas bažas par savu veselību un dzīvību.

Vērā ņemams, ka vakcinēšanās pienākums nav absolūts, proti, pastāv izņēmums attiecībā uz personām, kuras ir pārslimojušas vai kurām ir kontrindikācijas vakcinācijai. Tiesību normas arī paredz mehānismu kompensācijas saņemšanai par iespējamu veselībai nodarītu kaitējumu vakcinācijas rezultātā. Pirmkārt, noteikumu Nr.662 216.punktā noteikts, ka visus izdevumus, kas saistīti ar Covid-19 vakcināciju, tās organizēšanu, pārraudzību un kontroli, vakcīnu iegādi, medicīniskās dokumentācijas noformēšanu, vakcīnu ievadīšanu, kā arī ar vakcinācijas izraisīto komplikāciju (blakusparādību) ārstēšanu, finansē no valsts pamatbudžeta. Otrkārt, Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 49.^{7} panta pirmajā daļā ir noteikts, ka Ministru kabinets nosaka prasības un kārtību, kādā pieprasa, piešķir un izmaksā kompensāciju vai atsaka tās piešķiršanu, kā arī nosaka izmaksājamās kompensācijas apmēru atbilstoši kaitējuma smagumam, nepārsniedzot 142 290 *euro*, ja radies smags vai vidēji smags kaitējums pacienta veselībai vai dzīvībai apstiprināto vakcīnas pret Covid-19 infekciju blakusparādību dēļ.

Apkopojot minēto, tiesa secina, ka labums, ko iegūst sabiedrība no šāda ierobežojuma, Rīkojuma izdošanas laikā bija lielāks par indivīda tiesību aizskārumu.

[12] Tiesa nepiekrīt, ka Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunkts ierobežoja pieteicējas Satversmes 107.pantā garantētās tiesības. Konkrētais Satversmes pants paredz, ka ikvienam darbiniekam ir tiesības saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāka par valsts noteikto minimumu, kā arī tiesības uz iknedēļas brīvdienām un ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu. Apstrīdētie Rīkojuma apakšpunkti neierobežoja tiesības saņemt samaksu par veikto darbu.

[13] Apkopojot minēto, tiesa secina, ka Rīkojuma 5.2. un 5.3.apakšpunkts bija tiesiski. Tā kā nepastāv atlīdzinājuma tiesiskais pamats, proti, nav

konstatēts administratīvā akta prettiesiskums, ir noraidāms arī pieteicējas prasījums par zaudējumu atlīdzināšanu.

[14] Kā ir atzīts Senāta judikatūrā, tiesai nav pienākuma detalizēti atrunāt jebkuru argumentu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. *Senāta 2010.gada 11.marta sprieduma lietā Nr.SKA–66/2010 14.punktu, 2012.gada 21.februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA–186/2012 10.punktu*). Līdz ar to tiesa nesniedz detalizētu novērtējumu katram procesa dalībnieka argumentam, bet gan tikai tiem, kam ir nozīme konkrētā strīda izšķiršanā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt pilnībā /pers. D/ pieteikumu par Ministru kabineta 2021.gada 9.oktobra rīkojuma Nr.720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 5.2. un 5.3.apakšpunkta atzīšanu par prettiesisku, kā arī mantisko zaudējumu 1500 *euro* atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota